

N:o 31.

Ank. till Riksd. kansli den 12 februari 1901, kl. 3 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående jord-
afsöndring från den under kronoparken Sjögared lydande
egendomen Strängsered Storegården i Elfsborgs län.*

(I. A.)

Uti en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling remitterad proposition (n:o 36) af den 31 december 1900 har Kongl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva,

ej mindre att från den under kronoparken Sjögared lydande, utarrenderade egendomen Strängsered Storegården i Strängsereds socken och Kinds härad af Elfsborgs län finge för utvidgning af Strängsereds församlings kyrkogård för alltid afsöndras ett å en af f. d. kommissionslandtmätaren E. A. Carlmark år 1899 upprättad karta med litt. B utmärkt område om 8 ar, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1903, då nu löpande arrendetid för egendomen utginge, eller dessförinnan, derest öfverenskommelse derom kunde träffas mellan församlingen och egendomens arrendator, samt under vilkor att församlingen före tillträdadet till länets ränteri såsom köpeskilling för området inlevererade trettio kronor äfvensom, när så erfordrades, uppsatte och för framtiden underhölle stängsel omkring det afsöndrade området,

än äfven att den inflytande köpeskillingen finge användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Uti förenämnda statsrådsprotokoll meddelas, att Strängsereds församling jemlikt beslut vid kyrkostämma den 30 oktober 1899 hos Kongl. Maj:t anhållit om vidtagande af åtgärder, i syfte att från den under kronoparken Sjögared lydande och för skogsväsendets räkning utarrenderade egendomen Strängsered Storegården måtte för utvidgning af församlingens kyrkogård få för alltid afsöndras ett område om 8 ar eller 5,2 kappland; och hade församlingen till stöd för ansökningen anfört, bland annat, följande.

Församlingens nuvarande, omkring dess kyrka belägna kyrkogård hade till följd af sitt ringa yttinnehåll under årens lopp visat sig i allt högre grad otillräcklig att fylla sitt ändamål såsom begravningsplats, och en utvidgning af densamma hade numera blifvit ett trängande behof, hvars uppfyllande icke längre syntes böra undanskjutas. Nya grafvar hade måst upptagas å äldre grafplatser, oaktadt jemförelsevis ringa tidrymd förfutit, sedan lik blifvit derstädes jordade, och härvid hade yppat sig det beklagliga och för känslan sårande förhållande, att äldre lik, hvilka endast ofullständigt undergått förgängelse, måst rubbas för att bereda plats för nya. Enligt hvad af ett ansökningen bifogadt, af f. d. kommissionslandtmätaren E. A. Carlmark utfärdadt bevis framginge, vore församlingens kyrka och begravningsplats belägna inom Strängsered Storegårdens egoområde, hvilket hemman numera utgjorde en del Sjögareds kronopark; och då jemväl det begravningsplatsen angränsande området tillhörde samma hemman, vore församlingen för den önskade utvidgningen af sin begravningsplats hänvisad till att förvärfva någon del af berörda, kronan tillhöriga egoområde. En förflyttning af begravningsplatsen till annat, från kyrkan skildt område skulle nemligen för den lilla församlingen medföra känbara ekonomiska uppoffringar och vore ej heller i öfrigt önskvärd, då den nuvarande begravningsplatsen vore synnerligen lämplig för sitt ändamål och vackert belägen.

Ifrågavarande område, hvilket innefattade en areal af 8 ar eller i gamla ytmåttet 5,2 kappland, hade af ofvannämnde Carlmark år 1899 affattats å en handlingarna bilagd karta och der betecknats med litt. B; och inhemtades vidare af handlingarna, att direktören J. Rylander å Önnarp, hvilken i egenskap af arrendator af Strängsered Storegården för närvarande disponerade området, skriftligen förklarar, att han, i hvad på hans rätt ankomme, icke hade något att erinra mot att samma om-

råde blefve från kronoegendomen afsöndradt, och att han, derest afsöndringen blefve af Kongl. Maj:ts medgifven, icke fordrade någon ned-sättning i det nu utgående arrendebeloppet.

På grund af erhållen remiss hade domänstyrelsen inhemtat yttran-den från vederbörande jägmästare och öfverjägmästare, hvilka icke haft något att erinra mot bifall till ansökningen, samt genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i Elfsborgs län försorg införskaffat dels en hand-ling, deri utsedde uppskattningsmän, efter företagen besigtning å ifråga-varande jordområde, förklarar sig anse afgälden för detsamma högst böra uppskattas till 1 krona 50 öre för år, dels protokoll vid kyrko-stämman med Strängsereds församling den 16 september 1900, utvisande, att församlingen förklarar sig villig att en gång för alla inbetala om-förmälda afgäld med tjugu gånger dess årliga belopp eller sålunda med 30 kronor, dels ock bevis, att besvär öfver berörda kyrkostämmobeslut icke blifvit inom laga tid anförda.

För egen del hade domänstyrelsen hufvudsakligen anført följande. Egendomen $\frac{5}{8}$ mantal Strängsered Storegården vore genom domän-styrelsens beslut den 17 november 1892 utarrenderad på tio års tid, från den 14 mars 1893 till samma dag år 1903, till ofvanbemälda J. Rylander. Ifrågavarande område kunde utan skada för kronoparken eller brukningen af inegorna för det begärda ändamålet afskiljas, och domänstyrelsen tillstyrkte därför bifall till ansökningen. I fråga om villkoren för afsöndringen syntes dock, i enlighet med hvad i likartade frågor under senare åren egt rum, köpeskillingen för den afsöndrade marken böra beräknas efter sådan grund, att årliga afgälden uppginge till fyra procent af köpeskillingsbeloppet, hvadan domänstyrelsen hem-stälde, att ansökningen måtte på det sätt bifallas, att från egendomen Strängsered Storegård under kronoparken Sjögared till Strängsereds församling för uppgifvet ändamål för all framtid upplätes ifrågavarande, å ofvan oförmälda karta med litt. B utmärkta område mot en köpe-skillning af 37 kronor 50 öre eller tjugufem gånger den uppskattade årliga afgälden, med rättighet för församlingen att tillträda området vid löpande arrendeperiods utgång den 14 mars 1903 eller dessförinnan, om öfverenskommelse kunde träffas mellan församlingen och egen-domens arrendator, samt under vilkor att församlingen före tillträdet till länets ränteri inlevererade köpeskillingen äfvensom uppsatte och för framtiden underhölle stängsel omkring det afsöndrade området; och ansåge domänstyrelsen köpeskillingen böra användas på samma sätt, som vore bestämdt i fråga om köpeskillingar för de hemman och lägen-

heter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt kongl. brefvet den 29 maj 1874.

Sedan jemväl medicinalstyrelsen erhållit befallning att i ärendet afgifva utlåtande, hade styrelsen inhemtat yttrande från förste provinssiäläkaren i länet, som efter på platsen verkställd undersökning på angifna skäl förklarar, att området i sanitärt hänseende vore för ifrågasatta ändamålet lämpligt samt att dess användande till begravningsplats icke borde kunna medföra någon som helst sanitär olägenhet för den angränsande trakten; hvarefter styrelsen för egen del, på grund af hvad förste provinssiäläkaren sålunda anfört, tillstyrkt bifall till den gjorda ansökningen.

För egen del har departementschefen anfört, att han lika med de i ärendet hörda myndigheterna funne Strängsereds församling hafva anfört giltiga skäl för sin ifrågavarande framställning; och hade departementschefen i fråga om vilkoren för afsöndringen icke funnit anledning till annan erinran emot hvad domänstyrelsen härutinnan föreslagit, än att kapitaliseringen af den till 1 krona 50 öre för år beräknade afgälden syntes böra, i likhet med hvad uti andra beslutade propositioner till 1901 års Riksdag föreslagits, beräknas efter fem procent och sålunda köpeskillingen bestämmas till det af församlingen medgifna beloppet 30 kronor.

Under åberopande af hvad utskottet i ett denna dag afgifvet utlåtande n:o 30 anfört i fråga om beräkning af köpeskillingar för afsöndringar från kronojord till kommuner och i anslutning till hvad domänstyrelsen i ofvanberörda utlåtande beträffande köpeskillingen för nu ifrågavarande område anfört, får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen medgifver,

ej mindre att från den under kronoparken Sjö-gared lydande, utarrenderade egendomen Strängsered Storegården i Strängsereds socken och Kinds härad af Elfsborgs län må för utvidgning af Strängsereds församlings kyrkogård för alltid afsöndras ett å en af f. d. kommissionslandtmätaren E. A. Carlmark år 1899 upprättad karta med litt. B utmärkt område om 8 ar, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1903, då nu löpande arrendetid för egendomen utgår, eller dessförinnan, derest öfver-

enskommelse derom kan träffas mellan församlingen och egendomens arrendator, samt under vilkor att församlingen före tillträdet till länets ränteri såsom köpeskilling för området inlevererar trettiosju kronor 50 öre äfvensom, när så erfordras, uppsätter och för framtiden underhåller stängsel omkring det afsöndrade området,

än äfven att den inflytande köpeskillingen må användas till inköp för kronans räkning af skogsbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Stockholm den 12 februari 1901.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.